

Beslutningsforslag nr. B 160. Fremsat den 23. april 2003 af Kristen Touborg (SF),
Margrete Auken (SF) og Aage Frandsen (SF)

Forslag til folketingsbeslutning om afvikling af ræveproduktionen

Folketinget pålægger regeringen at tage de nødvendige lovgivningsinitiativer med henblik på afvikling af produktionen af ræve i Danmark hurtigst muligt og senest inden udgangen af 2009.

Bemærkninger til forslaget

Det Dyreetiske Råd udgav i januar 2003 »Udtalelse om pelsdyrproduktionen«, hvor Rådet foretager en vurdering af dyrevelfærden i den danske pelsdyrproduktion. I dag er der for så vidt angår ræve ca. 9.000 avlsdyr fordelt på 86 farme. Ræve holdes typisk i bure af trådnæt. Burene er 1 m² store og er indrettet med en kasse og/eller hylde, som ræven kan ligge ovenpå og for kassens vedkommende gemme sig i. Hvalpedødeligheden er 10-20 pct. de første dage efter fødslen, og herefter vil der højst være en dødelighed på 5 pct.

Når rævene skal håndteres sker det typisk med nakketang. Rævene viser frygtsomhed ved håndteringen, som typisk er i forbindelse med brunstmåling, insemination/parring og flytning til andet bur.

Ræves adfærdsmæssige behov

De væsentligste adfærdsmæssige behov hos ræve er:

- Fødebehov og jagtinstinkt.
- Behov for bevægelsesfrihed og at kunne grave.
- Socialt behov, solitært, flokvis.
- Behov for rede/bo.
- Kønsdrift.
- Døgnrytme.
- Yngelpleje.

I den traditionelle ræveproduktion er en del af disse behov ikke dækket. Specielt er rævenes behov for bevægelsesfrihed, beskæftigelse, udfordringer samt mulighed for at finde tryghed i miljøet slet ikke dækket. Det fører til en dårlig dyrevelfærd for rævene på en række områder:

Frygtsomhed

Ræve er frygtsomme dyr, og frygtsomhed og angst hos farmrævene er et alvorligt problem. Adfærdsmæssigt kommer det til udtryk ved, at rævene forsøger at flygte eller trække sig tilbage i buret, at de udfører defensive angreb, eller at de indtager en passiv kropsholdning og nærmest »fryser« og bliver immobile. Der er forsket intensivt med henblik på selektiv avl efter tillidsfulde ræve, men generelt fremstår farmræven i dag stadig som et frygtsomt dyr, der ikke

er tilpasset farmsituationen. Frygtsomheden hos rævene forstærkes som følge af håndteringen. Både indfangning og fastholdelse, herunder anvendelse af tang og mundlås, er medvirkende til at forøge rævenes angst og frygtsomhed.

Stereotypier

Tilstedeværelsen af stereotypier er en indikator for, at velfærden hos rævene er dårlig. Der er registreret en række forskellige typer af stereotyp adfærd hos farmræve, såsom manipulation af drikkenipler og slikken og biden i trådnæt etc. Frekvensen af stereotypier i de konkrete studier, hvor stereotypier hos farmræve er registreret, ligger i gennemsnit over 5 pct., hvilket ifølge Broom (1996) indikerer, at velfærden kan være truet.

Beskadigelser

Unormal adfærd i form af pelsnav eller bid, herunder bid fra infanticide tæver samt bid forårsaget af aggressiv adfærd rævene imellem, beskadiget trådnæt samt anvendelse af tang og mundlås i forbindelse med fangst og håndtering kan forårsage alvorlige beskadigelser evt. død hos farmrævene. Som eksempel kan nævnes, at frekvensen af tandskader hos voksne ræve på private farme i et studie af Bakken et al. (1998) er fundet til 25 pct.

Genetisk selektion

Traditionelt selekteres der hos farmræve efter produktionsrelaterede faktorer så som kropsstørrelse, kuldstørrelse og skindkvalitet. Denne ensidige selektion har resulteret i, at der i dag kan konstateres benproblemer og øjenproblemer hos tunge blåræve.

I en lang årrække er der gennemført omfattende forskning med henblik på at belyse og løse disse problemer, men det er til dato ikke lykkedes.

Det er derfor ikke realistisk at tro, at det vil være muligt at få løst problemerne.

Det Dyreetiske Råds konklusion

Det Dyreetiske Råd udtrykker det på denne måde: »Frygtsomhed hos ræve er typisk mere udtalt end hos

mink, hvilket har givet anledning til at sætte spørgsmålstegn ved, om det overhovedet er muligt at holde ræve i en produktionsmæssig sammenhæng på en velfærdsmæssig forsvarlig måde. Generelt begrænses mulighederne for at påpege konkrete anbefalinger for ræve af, at forskningen endnu ikke er særlig detaljeret med hensyn til tiltag, der i praksis kan bruges til at forbedre rævenes velfærd. Det Dyreetiske Råd påpeger, at selv om ræveproduktionen er blevet udviklet noget, er niveauet af dyrevelfærd ikke godt nok på nuværende tidspunkt, og nogle medlemmer stiller sig stærkt tvivlende overfor, om det er realistisk at forvente, at produktionen udvikles til et tilfredsstillende niveau.»

Denne anbefaling understøttes af en rapport fra den videnskabelige komité under Europa-Kommissionen, »The Welfare of Animals Kept for Fur Production«, der sammenfatter hovedparten af den foreliggende viden vedrørende pelsdyrs velfærd. Rapporten konkluderer, at der er de samme problemer, som påpeget af Det Dyreetiske Råd, og at det er nødvendigt med en langt større viden for at kunne indrette produktionssystemer med acceptabel dyrevelfærd.

Nye krav til ræveproduktionen

I lyset af Det Dyreetiske Råds rapport og EU's ekspertkomité skal der som minimum stilles følgende krav til ræveproduktionen:

- Rævens behov for bevægelsesfrihed og beskæftigelse er absolut ikke dækket i det eksisterende bursystem. Velfærden skal forbedres betydeligt ved at give rævene mere plads. Der skal fast gulv i buret samt skabes områder, hvor ræven har mulighed for at skrabe og grave.
- Der skal sikres kompleksitet i bursystemet, f.eks. i form af hylder, legetøj, gnave- og bidemateriale eller andet beskæftigelsesmateriale.
- Rævene skal have permanent adgang til en helårs-redekasse, som jo ikke udelukkende tjener sit formål i forbindelse med yngelplejen, men i høj grad er med til at sikre rævene den fornødne tryghed. Det vil desuden give dem større mulighed for at hvile på tidspunkter, der svarer til, hvad de ville gøre i naturen, og ikke som i dag, hvor rævenes døgnrytme påvirkes af aktiviteten på farmene.
- Der skal etableres gruppeindhusning, så rævenes sociale behov – også uden for parrings- og ynglepe-

rioden, hvor de går to og to i burene – skal tilgodeses.

- Ræven får ikke mulighed for at udnytte sit jagtinstinkt, og det vil næppe være muligt at indrette et rentabelt produktionssystem, der åbner mulighed for dette.

Under alle omstændigheder vil det kræve helt nye volieresystemer, som stiller helt andre krav til managementrutiner. De eksisterende systemer må kasseres. Selv om disse krav indføres, er det ikke engang sikkert, at man får løst rævenes problemer med bl.a. frygtsomhed og stereotypier.

Disse krav skal ses i lyset af de registrerede problemer, der er på farmene, og som det turde fremgå, vil det kræve en væsentlig omlægning af ræveproduktionen at leve op til ovennævnte krav, idet de eksisterende bursystemer slet ikke kan anvendes.

Ræveproduktionen er urentabel

Ræveproduktionen er i dag meget lille. Over de seneste år er den faldet til 30.000 ræveskind.

Europarådet har stillet nye krav til indhusningssystemer for ræve, der skal være gennemført senest 2010. Derudover kommer der nye miljøkrav, der træder i kraft de kommende år. Begge dele vil yderligere fordyre produktionen af rævepelse, og det forstærker de senere års tendens med en kraftig nedgang i dansk ræveproduktion. Det kan langtfra udelukkes, at produktionen vil blive afviklet alene begrundet i økonomiske hensyn.

Samtidig bliver ræveproduktionen så lille, at den ikke vil være i stand til at finansiere større forskningsprogrammer, der skal danne grundlaget for indførelse af en opstaldning af ræve, der i langt højere grad tilgodeser rævenes behov.

Konklusionen er, at der ikke er noget økonomisk argument for at fastholde en dyrevelfærdsmæssig uacceptabel produktion. Omkostningerne ved at nedlægge den er også til at overse, med de økonomiske udsigter der er for ræveproduktionen.

Derfor skal vanrøgten af ræve stoppe i Danmark, og forslagstillerne foreslår, at det skal ske inden 2010, så de resterende få farmere kan omstille deres produktion.

Skriftlig fremsættelse

Kristen Touborg (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om afvikling af ræveproduktionen.

(Beslutningsforslag nr. B 160).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.